

Вісімнадцяте грудня
Класна робота

Другорядні члени речення

Мета:

- систематизувати знання учнів про члени речення;
- дати учням поняття про другорядні члени речення , їх функції та способи вираження;
- формувати навички пунктуаційної грамотності учнів;
- виховати любов до рідного слова.

Пригадаймо!

Підмет
Хто? Що?

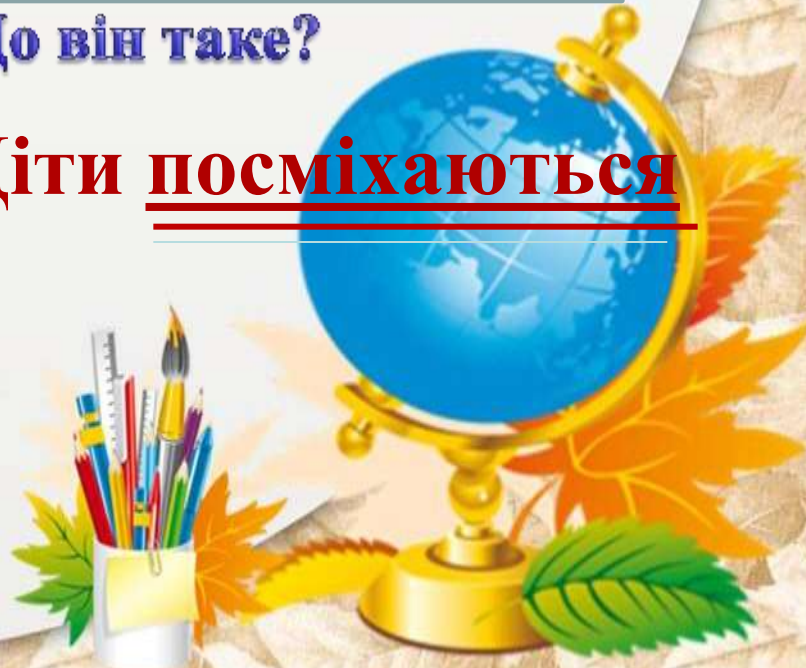
Присудок

Що робить підмет?
Що з ним робиться?
Який він є? Хто він такий?
Що він таке?

Діти посміхаються.

Діти посміхаються

Гра «Вірю – не вірю»

1. Словосполучення і речення вивчає такий розділ науки про мову, як «Фонетика».
2. Словосполучення складається із рівноправних слів.
3. До словосполучень не можуть належати підмет з присудком.
4. Змістовний зв'язок у словосполученні встановлюється питанням, яке ставиться від головного до залежного слова.
5. Речення є засобом вираження думки.
6. Граматична основа складається з підмета та другорядних членів.

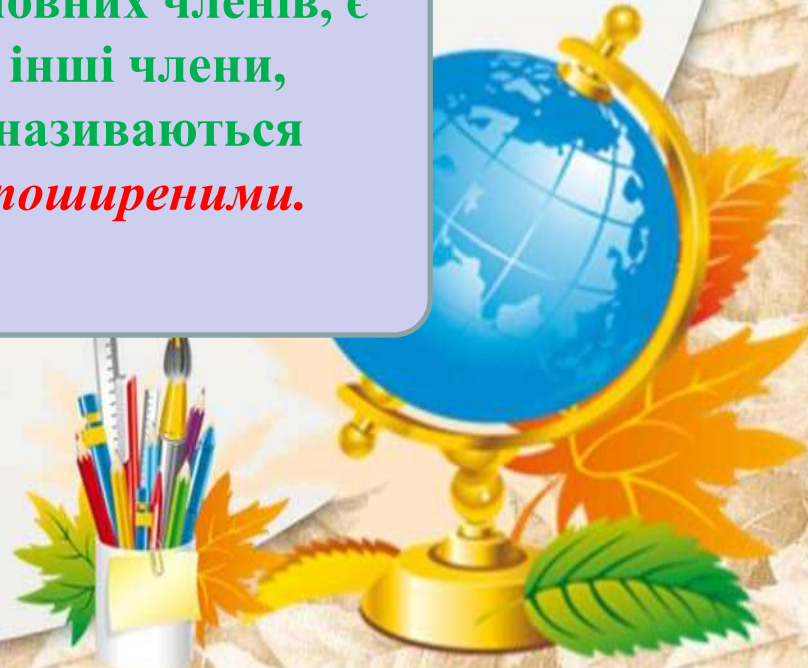

ІНФОРМАЦІЯ

Непоширені та поширені речення

Речення, які
складаються
тільки з
головних членів
називаються
непоширеними.

Речення, у яких, крім
головних членів, є
інші члени,
називаються
поширеними.

ПОДУМАЙ!!!!

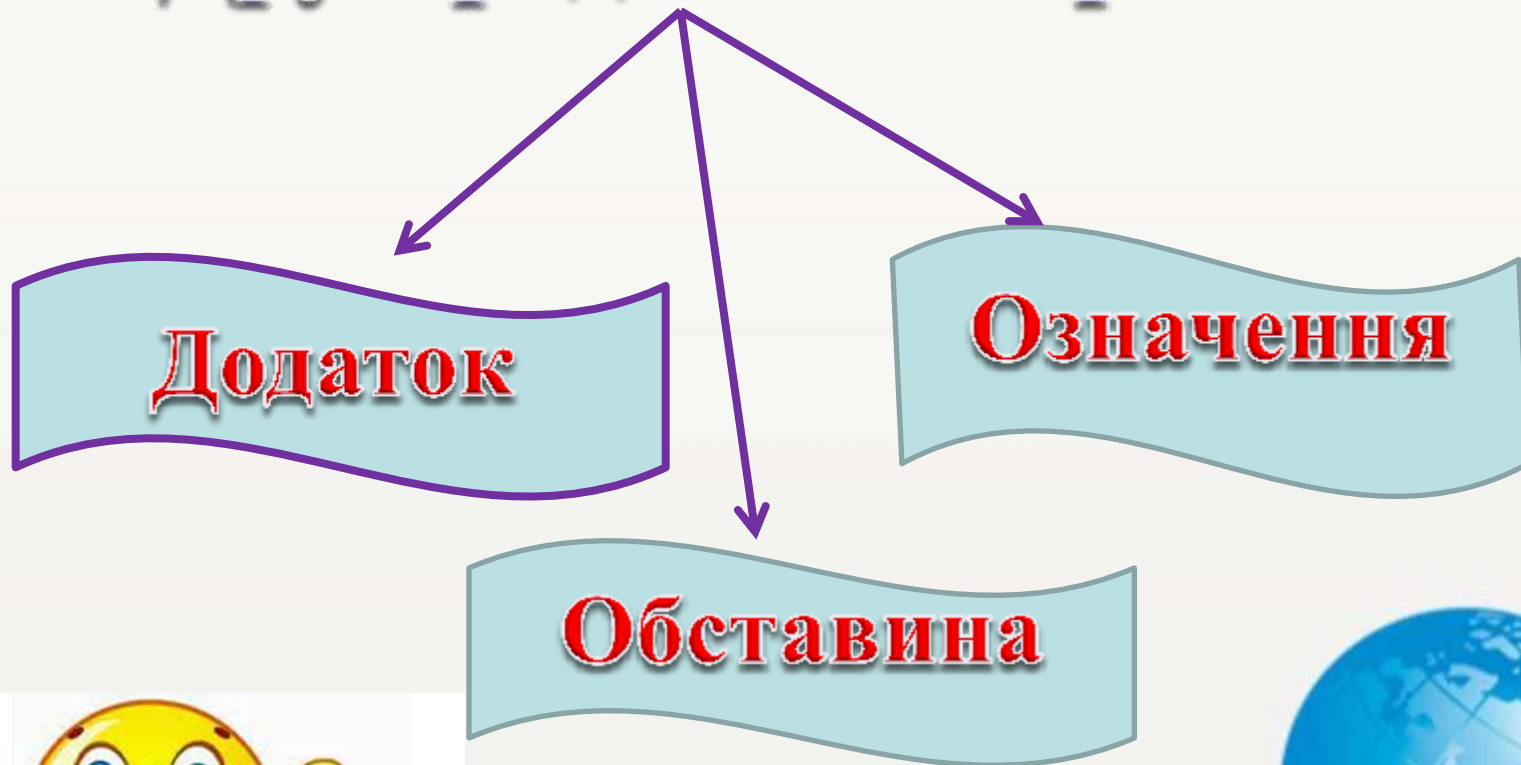

**Визначити поширені
і непоширені речення.
Підкреслити граматичні основи.**

**Весна. Прилетіли птахи. Теплий вечір. За
горизонт сховалося ясне сонечко.**

Другорядні члени речення

ІНФОРМАЦІЯ

«Займи позицію»

(Знайти речення, яке містить другорядні члени речення, обґрунтувати свою відповідь)

- Прийшла весна.
- Весна.
- Весна чарівна.
- Чарівна весна.

Додаток

Додаток – це другорядний член речення, що означає предмет і відповідає на питання будь-якого відмінка, крім називного

Додаток відповідає на питання

Р.в. Кого? Чого?
Д.в. Кому? Чому?
Зн.в. Кого? Що?
Ор.в. Ким? Чим?
М.в. На кому? На чому?

Додаток підкреслюємо так:

Пов'язується з підметом, присудком або іншими другорядним членом речення (додатком чи означенням)

Діти читали книжку.

Запам'ятай

Списати речення, ставлячи іменники, що в дужках у потрібному відмінку. Підкреслити ці іменники як члени речення.

1.Весна пофарбувала (земля). 2. Дерева покрилися білим (цвіт). 3. Теплий вечір запалив (зоря). 4.Небо засяяло маленькими (зірочки).

Випишіть із прислів'їв додатки, у дужках зазначте питання до них.

- **З добрими людьми завжди згоди можна дійти.**
- **Тиха вода береги рве.**
- **Кажі завжди правду, то не будеш нічого придумувати.**
- **Без охоти нема роботи.**

Запам'ятай

Означення

Другорядний
член речення ,
який вказує на
ознаку предмета.

Означення
відповідає на
питання який?
чий?котрий?

Означення
підкреслюємо так:

Солов'їна, барвінкова, рідна українська
мова.

подумайте...

Теоретичне дослідження

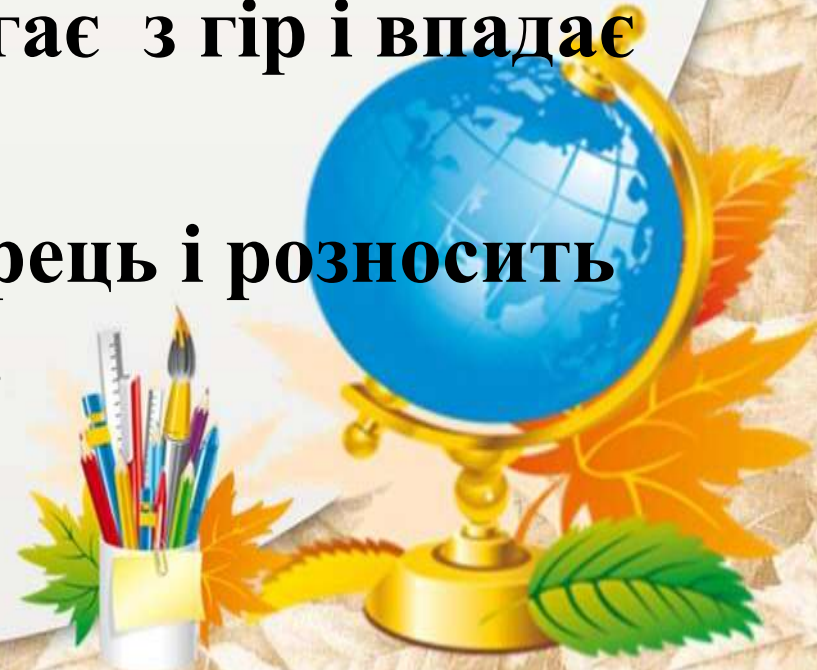
Визначити означення

1. Моя хата виднілася здалеку.
2. Переді мною відкрилося спокійне плесо річки.
3. Задушевна пісня лилася селом.

Поширити речення означеннями

- (Яке?) ...сонце засліпило мене .
- (Яка?) ... доріжка стелиться між (якими?)
... хлібами.
- (Який?)...струмок вибігає з гір і впадає
в (яке?)...озеро.
- Подихає (який?) ... вітерець і розносить
тепло (якого?) ... ранку.

Запам'ятай

Обставина

Другорядний
член речення ,
який вказує на
спосіб
здійснення дії,
її якість, місце,
час, причину,
мету, умову

Обставину
підкреслює-
мо так:
-.-.-.-.-

Обставина
відповідає на
питання: Як?
Де? Куди?
Звідки? Коли?
Відколи? З
якою метою?

Навколо зазеленіла травичка.

**Виписати обставини, поставити запитання,
визначити на що вказує обставина.**

- 1.Садок вишневий коло хати, хрущі над вишнями гудуть... (Т. Шевченко.) 2.Світ вечірнього сонця заглянув у причілкове вікно (І. Нечуй-Левицький). 3.Погляд твій палає від погорди. (Леся Українка).4.Навшпиньки виглядають жоржини через тин...(Л. Костенко.) 5.Я хочу жити просто, без прикрас... (Л. Забашта.) 6. Ще вчора мляво хлюпало із хмар. (П. Тичина.)**

Поширити речення другорядними членами.

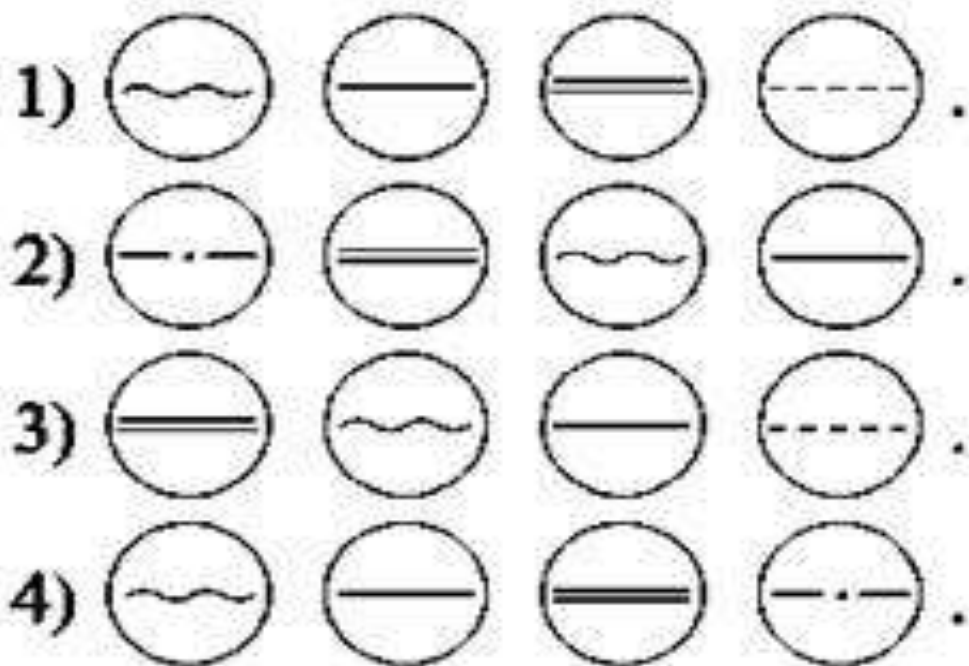
- Посміхнулось сонечко. Прийшла весна. Розсипала зелень по землі. Розквітли квіточки. Повітря наповнилося пахощами. Прилетіли пташки. Все ожило.

Хвилина творчості

Скласти речення за схемами

Виконайте синтаксичний аналіз речень.

- **Казки завжди закінчуються перемогою доброї сили над злою, правди над кривдою. Укрилася земля зеленим яскравим килимом.**

Тести

1. Виділене слово в реченні є:

Вдень сонце піднімається все вище й вище, пливе по небу. (В. Сухомлинський)

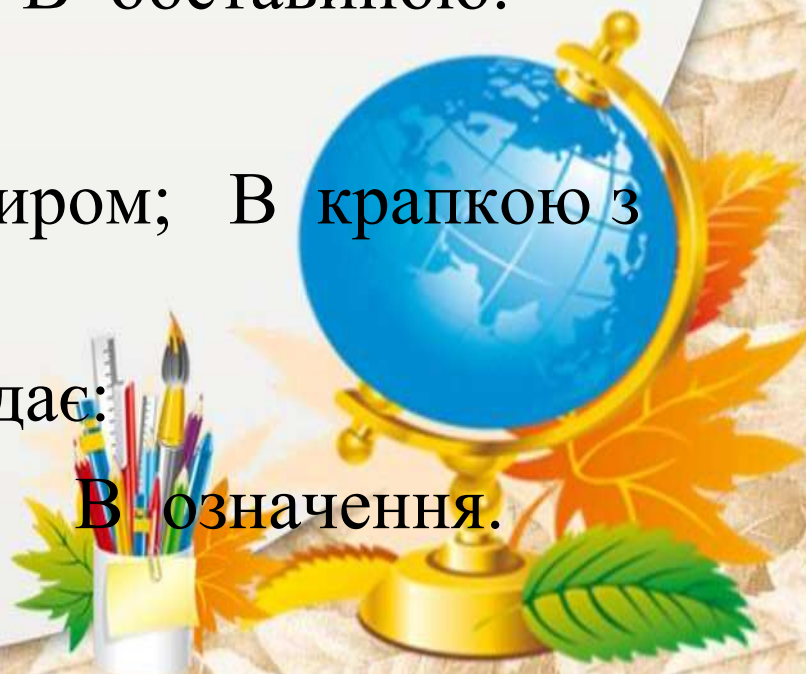
А додатком; Б означенням; В обставиною.

2. Обставина підкреслюється:

А хвилястою лінією; Б пунктиром; В крапкою з тире.

3. На питання відмінків відповідає:

А додаток; Б обставина; В означення.

4. На питання *який?* відповідає:

А додаток; Б обставина; В означення.

5. На питання де? коли? звідки?
відповідає:

А додаток; Б обставина; В означення.

6. Виділене в реченні слово є:

Стоять спокійно дерева *безлисті*. (П.
Филипович)

А додаток; Б означення; В обставиною.

“Інтерв'ю”

-На уроці мені цікаво було...

-Найбільше мені сподобалося...

-Я знаю...

-Я вмію...

-Я йду з уроку...

Домашнє завдання

- Вивчити теоретичний матеріал.
- Класну роботу доопрацювати.
- Хай щастить!

